

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка  
Факультет української філології, культури і мистецтва  
Кафедра української мови

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**

Проректор з наукової роботи  
та міжнародної діяльності

Наталія ВІННІКОВА

«27» серпня 2025 року



**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**НАУКОВИЙ СЕМІНАР «ПРИКЛАДНА ЛІНГВОДИДАКТИКА В**  
**КОНТЕКСТІ ІДЕЙ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ»**

для аспірантів

спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»

освітнього рівня третього (освітньо-наукового)

освітньо-наукової програми «Освітні, педагогічні науки»

Київ – 2025

Розробник:

**Караман Станіслав Олександрович**, доктор філологічних наук,  
професор кафедри української мови.

Викладач:

**Караман Станіслав Олександрович**, доктор філологічних наук,  
професор кафедри української мови.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні  
кафедри української мови

Протокол від «17» січня 2024 р. № 1

Завідувач кафедри Михайло ВІНТОНІВ (Михайло ВІНТОНІВ)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми  
Людмила ХОРУЖА (Людмила ХОРУЖА)

17.01. 2024 р.

Робочу програму перевірено

«17» 01.2024 р.

Завідувач аспірантури, докторантури Ілона ТРИГУБ Ілона ТРИГУБ

Пролонговано:

на 2024/2025 н.р. Вінтонів (Вінтонів), «24» 01 2025 р., протокол № 2  
підпис П.І.Б.

на 20\_\_/20\_\_ н.р. (\_\_\_\_), «\_\_» \_\_ 20\_\_ р., протокол № \_\_\_\_  
підпис П.І.Б.

на 20\_\_/20\_\_ н.р. (\_\_\_\_), «\_\_» \_\_ 20\_\_ р., протокол № \_\_\_\_  
підпис П.І.Б.

на 20\_\_/20\_\_ н.р. (\_\_\_\_), «\_\_» \_\_ 20\_\_ р., протокол № \_\_\_\_  
підпис П.І.Б.

## 1. Опис навчальної дисципліни

| Найменування показників                                                  | Характеристика дисципліни за формою навчання |                       |
|--------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|-----------------------|
|                                                                          | денна форма навчання                         | заочна форма навчання |
| <b>НАУКОВИЙ СЕМІНАР «ПРИКЛАДНА ЛІНГВОДИДАКТИКА В КОНТЕКСТІ ІДЕЙ НУШ»</b> |                                              |                       |
| Вид дисципліни                                                           | вибіркова                                    |                       |
| Мова викладання, навчання та оцінювання                                  | українська                                   |                       |
| Загальний обсяг кредитів / годин                                         | 4 / 120                                      |                       |
| Рік навчання                                                             | 2                                            | 2                     |
| Семестр                                                                  | 4                                            | 4                     |
| Кількість змістових модулів з розподілом:                                | 3                                            | 3                     |
| Обсяг кредитів                                                           | 4                                            | 4                     |
| Обсяг годин, в тому числі:                                               | 120                                          | 120                   |
| Аудиторні                                                                | 32                                           | 16                    |
| Модульний контроль                                                       | 8                                            | -                     |
| Самостійна робота                                                        | 80                                           | 104                   |
| Форма семестрового контролю                                              | залік                                        | залік                 |

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Метою навчальної дисципліни** є формування у здобувачів наукового ступеня доктора філософії дослідницьких умінь компетентності, умінь критичного аналізу й оцінювання сучасних наукових досліджень з прикладної лінгводидактики, здатності до генерування нових ідей у процесі розв'язання дослідницьких завдань у контексті ідей НУШ.

**Завдання відповідно до програмних (загальних і фахових) компетентностей:**

- формування у здобувачів освіти здатності логічно будувати структуру наукового дослідження, застосовувати відповідні методи його реалізації, здійснювати кількісно-якісне інтерпретування здобутих результатів;
- формування вмінь прогнозувати наукову діяльність, моделювати освітні явища і процеси, аналізувати тенденції їх розвитку;
- формування в здобувачів освіти здатності критично мислити, використовувати набутий особистісно-професійний досвід для розв'язання наукових і фахових завдань щодо реалізації стратегічних напрямів НУШ;
- формування вмінь обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел, використовувати інформаційні та комунікаційні технології у дослідницькій діяльності; об'єктивно оцінювати сучасні наукові судження; здатності до критичного аналізу, генерування теоретичних засад з позицій прикладної лінгводидактики;

- формування вмінь критично оцінювати власні результати в контексті сучасних наукових досліджень у царині методики навчання української мови, прикладної лінгводидактики в контексті ідей НУШ, культури й гуманітарного знання; здатність аргументовано викладати та захищати власну позицію у науковій дискусії; екстраполювати вузлові теоретичні положення прикладної лінгводидактики в сучасну дидактику мови.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-наукової програми спеціальності формуються загальні та фахові компетентності:

| Програмні компетентності     | Код  | Значення компетентності                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------------------------|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Загальні компетентності (ЗК) | ЗК 1 | Здатність до розуміння широкого кола філософських питань, системних зв'язків між явищами і процесами; критичне мислення; використання набутого особистісно-професійного досвіду для вирішення наукових та фахових завдань; аналіз міждисциплінарних явищ і процесів; реалізація власного аксіологічного та наукового потенціалу.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                              | ЗК 2 | Здатність до розуміння сучасної методології освіти; здатність до застосування методів наукового пізнання; проведення науково-дослідної діяльності; розроблення та впровадження дослідницьких проєктів, start-up; методологічно та технологічно грамотно здійснювати наукове дослідження, інтерпретувати його результати; ефективно висвітлювати, поширювати знання щодо наукових досліджень та інновацій щодо реалізації ідей НУШ                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                              | ЗК 4 | Здатність аналізувати інформацію з різних джерел, користуватися бібліотеками (традиційними і електронними); професійно володіти основними методами, способами і засобами набуття, зберігання, оброблення інформації; створювати презентації та ефективно використовувати мультимедійні технології, програмне забезпечення для виконання науково-дослідницьких завдань; використання закордонного досвіду у процесі реалізації завдань власного дослідження; використання інформаційних ресурсів, які знаходяться у відкритому доступі наукометричних баз Scopus та Web of Science, самостійної підготовки наукових публікацій до іноземних видань та участь у міжнародних наукових проєктах. |
| Фахові компетентності (ФК)   | ФК 1 | Здатність оперувати науковою термінологією прикладної лінгводидактики, вибудовувати ієрархію наукових понять за рівнями їх узагальнення; розуміти системність, взаємозв'язок та цілісність різних педагогічних явищ і процесів, багатогранність практичної спрямованості української лінгводидактики; орієнтуватися у сучасній нормативно-правовій базі розвитку освіти; розглядати лінгводидактичні засади в контексті сучасних викликів; застосовувати компаративний аналіз у студіюванні лінгводидактичних проблем зарубіжного та українського досвіду.                                                                                                                                   |
|                              | ФК 3 | Психологічна готовність до наукової діяльності, розвиток наукового мислення; здатність володіти знаннями про закономірності філогенезу та онтогенезу людини на різних вікових етапах, про розвиток психічних процесів людини; до емоційної саморегуляції,                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

|  |      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |      | розвитку вольових якостей, самоорганізації та самоактуалізації; самоаналізу результатів наукової діяльності; виявлення креативних здібностей для самостійного вирішення дослідницьких завдань; дотримання етичних принципів роботи в системі «людина – людина»; виявлення емпатії, поваги до індивідуальних особливостей інших людей.                                                                                                                                                                                                                                                              |
|  | ФК 4 | Здатність здійснювати моніторинг власних наукових результатів; володіти діагностичним інструментарієм оцінювання результатів експериментальної роботи; будувати індивідуальну траєкторію власного розвитку та кожного суб'єкта педагогічної діяльності; оцінювати наукову і практичну вартість завдань, які розв'язуються у дослідженні в контексті прикладної лінгводидактики в оптимальному поєднанні з пріоритетами НУШ.                                                                                                                                                                        |
|  | ФК 5 | Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії, ефективної комунікації, презентації наукових здобутків та ідей, володіння науковим стилем викладу матеріалу дослідження; до участі у різних видах наукового спілкування; встановлення продуктивних зв'язків з учителями, які працюють за модельними програмами НУШ задля обміну досвідом (емоційним, соціальним, практичним тощо).                                                                                                                                                                                                                      |
|  | ФК 9 | Здатність до розвитку духовного потенціалу особистості у процесі навчання української мови; висвітлення проблем мовленнєвого розвитку особистості; розроблення змісту дидактичного супроводу для учнів та вчителів української мови і літератури на компетентнісній основі в контексті реалізації завдань НУШ; здатність акумулювати, інтегрувати український та європейський досвід мовної освіти; акумулювати здобутків та екстраполювання здобутків педагогіки, психології, лінгвістики, психолінгвістики, прикладної лінгводидактики для проєктування індивідуальних дослідницьких траєкторій. |

### 1. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Науковий семінар з прикладної лінгводидактики в контексті ідей НУШ» аспірант виявляє здатність до:

1. Осмислення вузлових засад теоретичної та прикладної лінгводидактики..
2. Розуміння особливостей теоретико-методичної діяльності вченого-дослідника, сутності основних категорій прикладної лінгводидактики, особливостей їх реалізації в діяльності науковців та фахівців освітньої галузі.
3. Проєктування наукового дослідження, застосування відповідних методів його реалізації, здійснення кількісно-якісного інтерпретування здобутих результатів.
4. Аналізу, синтезу, зіставлення, порівняння явищ і процесів для розв'язання науково-дослідницьких завдань, пошук та опрацювання різних інформаційних джерел відповідно до норм наукової етики й академічної доброчесності.
5. Прогнозування перебігу й результатів наукової діяльності, моделювання освітніх явищ і процесів, аналізу тенденцій їх розвитку.
6. Інтерпретування результатів лінгводидактичних досліджень, об'єктивного оцінювання можливостей їх застосування, передбачення можливих ризиків у процесі впровадження в освітньому середовищі.

### Програмні результати навчання:

| Код  | Значення програмного результату                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| РН 1 | Здатність до критичного мислення, розуміння широкого спектру філософсько-світоглядних питань, використання набутого особистісно-професійного досвіду для розв'язання наукових та фахових завдань; аналізу міждисциплінарних явищ і процесів; реалізації власного аксіологічного та наукового потенціалу.     |
| РН 2 | Здатність до застосування методів наукового пізнання, проведення науково-дослідницької діяльності, розроблення та впровадження дослідницьких проєктів, здійснення наукового дослідження й інтерпретування його результатів, ефективного висвітлення, поширення знань щодо наукових досліджень.               |
| РН 3 | Здатність до розуміння та використання положень нормативно-правової бази в галузі вищої освіти та дотримання норм наукової етики під час дослідницької діяльності.                                                                                                                                           |
| РН 4 | Здатність до використання зарубіжного досвіду в процесі реалізації завдань власного дослідження, використання іншомовних інформаційних ресурсів, наявних у відкритому доступі наукометричних баз, самостійної підготовка наукових публікацій до зарубіжних видань та участь у міжнародних наукових проєктах. |
| РН 5 | Здатність реалізовувати професійну та науково-дослідну діяльність на основі знань про сучасні технології в галузі освітніх, педагогічних наук.                                                                                                                                                               |
| РН 6 | Здатність застосовувати методи математичної статистики для оброблення й аналізу отриманих експериментальних даних та об'єктивного оцінювання результатів дослідження.                                                                                                                                        |
| РН 7 | Здатність розвивати духовний потенціал особистості у процесі мовної освіти; акумулювати здобутки та екстраполювати досягнення педагогіки, психології, мовознавства, лінгводидактики для вибудовування нових дослідницьких траєкторій майбутніх докторів філософії.                                           |

#### 4. Структура навчальної дисципліни

##### Тематичний план для денної форми навчання

| Назва змістових модулів, тем                                                                                                                                                                                                                 | Розподіл годин між видами робіт |           |           |           |             |               |            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|-----------|-----------|-----------|-------------|---------------|------------|
|                                                                                                                                                                                                                                              | Аудиторна                       |           |           |           |             |               | Самостійна |
|                                                                                                                                                                                                                                              | Усього                          | Лекції    | Семінари  | Практичні | Лабораторні | Індивідуальні |            |
| <b>Змістовий модуль 1. Прикладна лінгводидактика як галузь педагогічної науки в контексті завдань Нової української школи.</b>                                                                                                               |                                 |           |           |           |             |               |            |
| <b>Тема 1.</b> Навички XXI століття — пріоритети в сучасній українській освіті.                                                                                                                                                              | 12                              | 2         | 2         |           |             |               | 8          |
| <b>Тема 2.</b> Компетентнісне та соціально-емоційне навчання в Новій українській школі.                                                                                                                                                      | 12                              |           | 2         |           |             |               | 10         |
| <b>Тема 3.</b> Програми соціально-емоційного навчання в Україні.                                                                                                                                                                             | 12                              | 2         | 2         |           |             |               | 8          |
| МКР                                                                                                                                                                                                                                          | 2                               |           |           |           |             |               |            |
| <b>Разом за модуль</b>                                                                                                                                                                                                                       | <b>36</b>                       | <b>4</b>  | <b>6</b>  |           |             |               | <b>26</b>  |
| <b>Змістовий модуль 2. Моделі розбудови освітнього процесу в Новій українській школі.</b>                                                                                                                                                    |                                 |           |           |           |             |               |            |
| <b>Тема 4.</b> Соціально-емоційні навички як змістова домінанта у навчанні української мови сучасних здобувачів освіти різновікових груп.                                                                                                    | 16                              | 2         | 2         |           |             |               | 12         |
| <b>Тема 5.</b> Зміст, освітній процес, результати навчання в контексті завдань НУШ                                                                                                                                                           | 14                              | 2         | 2         |           |             |               | 10         |
| <b>Тема 6.</b> Пріоритетні напрями зорієнтованості сучасної мовної освіти: на способах мислення, інструментах для навчально-пізнавальної роботи, способах роботи, способах міжособистісної взаємодії, здатності жити в багатополярному світі | 16                              | 2         | 2         |           |             |               | 12         |
| МКР                                                                                                                                                                                                                                          | 4                               |           |           |           |             |               |            |
| <b>Разом за модуль</b>                                                                                                                                                                                                                       | <b>46</b>                       | <b>6</b>  | <b>6</b>  |           |             |               | <b>34</b>  |
| <b>Змістовий модуль 3. Концепція Нової української школи й нова система вимірювання та оцінювання результатів навчання</b>                                                                                                                   |                                 |           |           |           |             |               |            |
| <b>Тема 7.</b> Складники Державного стандарту базової середньої освіти мовно-літературної освітньої галузі. . Мовні досягнення XXI століття. Сім навичок виживання людини в умовах численних викликів і загроз.                              | 16                              | 4         | 2         |           |             |               | 10         |
| <b>Тема 8.</b> Змістова спрямованість модельних програм і підручників української мови для учнів 5-7 класів. Показники сформованості предметної та ключових компетентностей здобувачів освіти НУШ                                            | 14                              | 2         | 2         |           |             |               | 10         |
| МКР                                                                                                                                                                                                                                          | 2                               |           |           |           |             |               |            |
| <b>Разом за модуль</b>                                                                                                                                                                                                                       | <b>30</b>                       | <b>6</b>  | <b>4</b>  |           |             |               | <b>20</b>  |
| <b>Разом за семестр</b>                                                                                                                                                                                                                      | <b>120</b>                      | <b>16</b> | <b>16</b> | <b>-</b>  | <b>-</b>    | <b>-</b>      | <b>80</b>  |

### Тематичний план для заочної форми навчання

| Назва змістових модулів, тем                                                                                                                                                                                                                 | Розподіл годин між видами робіт |          |          |           |             |               |            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|----------|----------|-----------|-------------|---------------|------------|
|                                                                                                                                                                                                                                              | Аудиторна                       |          |          |           |             |               | Самостійна |
|                                                                                                                                                                                                                                              | Усього                          | Лекції   | Семінари | Практичні | Лабораторні | Індивідуальні |            |
| <b>Змістовий модуль 1. Прикладна лінгводидактика як галузь педагогічної науки в контексті завдань Нової української школи.</b>                                                                                                               |                                 |          |          |           |             |               |            |
| <b>Тема 1.</b> Навички XXI століття — пріоритети в сучасній українській освіті.                                                                                                                                                              | 14                              |          |          |           |             |               | 14         |
| <b>Тема 2.</b> Компетентнісне та соціально-емоційне навчання в Новій українській школі.                                                                                                                                                      | 12                              |          | 2        |           |             |               | 10         |
| <b>Тема 3.</b> Програми соціально-емоційного навчання в Україні.                                                                                                                                                                             | 12                              | 2        |          |           |             |               | 10         |
| <b>Разом за модуль</b>                                                                                                                                                                                                                       | <b>38</b>                       | <b>2</b> | <b>2</b> |           |             |               | <b>34</b>  |
| <b>Змістовий модуль 2. Моделі розбудови освітнього процесу в Новій українській школі.</b>                                                                                                                                                    |                                 |          |          |           |             |               |            |
| <b>Тема 4.</b> Соціально-емоційні навички як змістова домінанта у навчанні української мови сучасних здобувачів освіти різновікових груп.                                                                                                    | 14                              |          | 2        |           |             |               | 12         |
| <b>Тема 5.</b> Зміст, освітній процес, результати навчання в контексті завдань НУШ                                                                                                                                                           | 14                              | 2        | 2        |           |             |               | 10         |
| <b>Тема 6.</b> Пріоритетні напрями зорієнтованості сучасної мовної освіти: на способах мислення, інструментах для навчально-пізнавальної роботи, способах роботи, способах міжособистісної взаємодії, здатності жити в багатополярному світі | 12                              |          |          |           |             |               | 12         |
| <b>Разом за модуль</b>                                                                                                                                                                                                                       | <b>40</b>                       | <b>2</b> | <b>4</b> |           |             |               | <b>34</b>  |
| <b>Змістовий модуль 3. Концепція Нової української школи й нова система вимірювання та оцінювання результатів навчання</b>                                                                                                                   |                                 |          |          |           |             |               |            |
| <b>Тема 7.</b> Складники Державного стандарту базової середньої освіти мовно-літературної освітньої галузі. . Мовні досягнення XXI століття. Сім навичок виживання людини в умовах численних викликів і загроз.                              | 20                              | 2        |          |           |             |               | 18         |
| <b>Тема 8.</b> Змістова спрямованість модельних програм і підручників української мови для учнів 5-7 класів. Показники сформованості предметної та ключових компетентностей здобувачів освіти НУШ                                            | 22                              | 2        | 2        |           |             |               | 18         |
| <b>Разом за модуль</b>                                                                                                                                                                                                                       | <b>42</b>                       | <b>4</b> | <b>2</b> |           |             |               | <b>36</b>  |
| <b>Разом за семестр</b>                                                                                                                                                                                                                      | <b>120</b>                      | <b>8</b> | <b>8</b> | <b>-</b>  | <b>-</b>    | <b>-</b>      | <b>104</b> |

## **5. Програма навчальної дисципліни**

### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.**

#### **Прикладна лінгводидактика як галузь педагогічної науки в контексті завдань Нової української школи.**

**Тема 1:** Навички XXI століття — пріоритети в сучасній українській освіті.

Проблематика наукових досліджень з теорії та методики навчання української мови, мовознавчих дисциплін, прикладної лінгводидактики зокрема. Критерії розвитку прикладної лінгводидактики: поява нових ідей та теорій, розширення дослідницької проблематики, диференціація науки й практики; розвиток окремих галузей; розвиток поняттєвого апарату; інституціоналізація науки, відповідність розвитку науки її логіці; розроблення багатоваріантних шляхів розв'язання ідей Нової української школи; розвиток технологій досліджень; тісний зв'язок з потребами практики, підвищення ефективності освіти; зростання кількості періодичних видань, науковців, спецрад із захисту дисертацій

**Основні поняття теми:** прикладна лінгводидактика, Нова українська школа, навички XXI століття, ефективність освіти.

**Рекомендовані джерела:**

**Основні:** 1, 2, 5, 8, 12, 9, 12, 19, 22, 23, 24, 25.

**Додаткові:** 5, 6, 7, 8, 9.

**Інтернет-ресурси:** 1, 2, 3.

**Тема 2.** Компетентнісне та соціально-емоційне навчання в Новій українській школі.

Характеристика компетентнісного та соціально-емоційного навчання в Новій українській школі; абстрагування та конкретизація; узагальнення; порівняння; класифікація; моделювання; соціально-емоційне навчання в Новій українській школі на засадах компетентнісного навчання; педагогічний експеримент; Проєктивні методи. Експертні методи дослідження. Індивідуальна експертна оцінка. Метод узагальнення незалежних характеристик. Діагностувальні контрольні роботи, їх класифікація. Констатувальний і формувальний етапи педагогічного експерименту. Оприлюднення результатів наукових досліджень: публікації статей у фахових виданнях, тез виступів на конференціях, семінарах, симпозіумах, нарадах, круглих столах тощо.

**Основні поняття теми:** методи теоретичного дослідження; методи емпіричного дослідження; проєктивні методи; експертні методи дослідження; експеримент; педагогічний експеримент, аналіз статей, тез виступів.

**Рекомендовані джерела:**

**Основні:** 1, 2, 5, 9, 28, 29, 32, 34, 42, 43.

**Додаткові:** 5, 6, 6, 8, 10.

**Інтернет-ресурси:** 1, 2, 3.

### **Тема 3.** Програми соціально-емоційного навчання в Україні.

Структура й обсяг програм соціально-емоційного навчання в контексті ідей Нової української школи. Вимоги до змісту вступу у структуру програми. Вимоги до розроблення змісту програми, списку використаних джерел і додатків.

**Основні поняття теми:** програма, соціально-емоційне навчання, вступ, зміст програми, методичні рекомендації, список використаних джерел, додатки.

**Рекомендовані джерела:**

**Основні:** 1, 2, 5, 8, 22, 25, 32, 39, 41.

**Додаткові:** 5, 6, 7, 11, 12.

**Інтернет-ресурси:** 1, 2, 3.

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.**

### **Моделі розбудови освітнього процесу в Новій українській школі.**

**Тема 4:** Соціально-емоційні навички як змістова домінанта у навчанні української мови сучасних здобувачів освіти різновікових груп.

Суб'єкти впровадження, об'єкти впровадження. Сучасні здобувачі освіти різновікових груп. Цільова група користувачів результатів дослідження. Етапи впровадження. Документальне підтвердження достовірності впровадження результатів наукового дослідження. Організація контролю за впровадженням результатів наукового дослідження.

**Основні поняття теми:** здобувачі освіти різновікових груп, упровадження результатів дослідження, етапи впровадження, контроль.

**Рекомендовані джерела:**

**Основні:** 1, 2, 5, 8, 22, 23, 29, 32, 34, 38, 41.

**Додаткові:** 5, 6, 7, 9, 11.

**Інтернет-ресурси:** 1, 2, 3.

**Тема 5:** Зміст, освітній процес, результати навчання в контексті завдань Нової української школи.

Загальні питання методики навчання української мови як галузі сучасної педагогічної науки в контексті ідей Нової української школи. Лінгводидактичні засади навчання української мови: закономірності, принципи, підходи, форми, методи, засоби, технології навчання.

**Основні поняття теми:** закономірність, принцип, підхід, форми, методи, засоби навчання української мови, технології навчання.

**Рекомендовані джерела:**

**Основні:** 1, 2, 5, 8, 9, 22, 28, 30, 34, 35.

**Додаткові:** 1, 2, 4, 5, 6, 7.

**Інтернет-ресурси:** 1, 2, 3.

**Тема 6:** Пріоритетні напрями зорієнтованості сучасної мовної освіти: на способах мислення, інструментах для навчально-пізнавальної роботи, способах роботи, способах міжособистісної взаємодії, здатності жити в багатополярному світі.

Система підготовки вчителів української мови і літератури в Україні в контексті завдань НУШ. Пріоритетні напрями зорієнтованості сучасної мовної освіти в умовах воєнного стану держави. Забезпечення якості підготовки майбутніх учителів української мови і літератури з урахуванням способів міжособистісної взаємодії, здатності жити в багатополярному світі. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури в умовах європейської освітньої інтеграції.

**Основні поняття теми:** пріоритетні напрями, способи міжособистісної взаємодії, здатності жити в багатополярному світі, воєнний стан, якість підготовки, європейська освітня інтеграція.

**Рекомендовані джерела:**

**Основні:** 2, 3, 5, 9, 23, 29, 31, 32, 37, 43.

**Додаткові:** 2, 4, 5, 6, 7, 12.

**Інтернет-ресурси:** 1, 2,.

### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.**

#### **Концепція Нової української школи й нова система вимірювання та оцінювання результатів навчання**

**Тема 7:** Складники Державного стандарту базової середньої освіти мовно-літературної освітньої галузі. . Мовні досягнення ХХІ століття. Сім навичок виживання людини в умовах численних викликів і загроз.

Права громадян на освіту в межах Конституції України. Законодавство України про освіту. Засади державної політики України у сфері освіти (Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту»). Професійна підготовка докторів філософії (за Концепцією Нової української школи). Стандарти вищої освіти України: перший (бакалаврський), другий ( магістерський) рівні вищої освіти.

**Основні поняття теми:** концепція Нової української школи, законодавство, державна політика, державний стандарт, професійний стандарт, оцінювання результатів навчання, сім навичок виживання людини.

**Рекомендовані джерела:**

**Основні:** 1, 2, 5, 8, 9, 23, 25, 28, 29, 36, 39, 43.

**Додаткові:** 5, 6, 7.

**Інтернет-ресурси:** 1, 2, 3.

**Тема 8:** Змістова спрямованість модельних програм і підручників української мови для учнів 5-7 класів. Показники сформованості предметної та ключових компетентностей здобувачів освіти НУШ (результати внутрішнього розвитку).

Аналіз змісту модельних програм і підручників української мови для учнів 5-7 класів. Тематичні і контрольні роботи. Види оцінювання навчальних досягнень учнів Нової української школи. Показники сформованості предметної та ключових компетентностей здобувачів освіти НУШ (результати внутрішнього розвитку). Лист самооцінювання. Зошит моїх досягнень.

**Основні поняття теми:** система вимірювання та оцінювання результатів навчання учнів Нової української школи, модельні програми, підручники української мови для учнів 5-6 класів, показники сформованості предметної та ключових компетентностей здобувачів освіти НУШ.

Рекомендовані джерела:

**Основні:** 1, 2, 5, 7, 8, 9, 15, 17, 24, 29, 34.

**Додаткові:** 5, 6, 7, 8, 9, 11.

**Інтернет-ресурси:** 1, 2, 3.

## 6. Контроль навчальних досягнень

### 6.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів денної форми навчання

| Види діяльності                          | Максимальна к-сть балів за одиницю | Модуль 1          |                  | Модуль 2          |                  | Модуль 3          |                  |
|------------------------------------------|------------------------------------|-------------------|------------------|-------------------|------------------|-------------------|------------------|
|                                          |                                    | Кількість одиниць | Макс. кіл. балів | Кількість одиниць | Макс. кіл. балів | Кількість одиниць | Макс. кіл. балів |
| Відвідування лекцій                      | 1                                  | 3                 | 3                | 4                 | 4                | 3                 | 3                |
| Відвідування семінарських занять         | 1                                  | 2                 | 2                | 2                 | 2                | 2                 | 2                |
| Робота на семінарському занятті          | 10                                 | 2                 | 20               | 2                 | 20               | 2                 | 20               |
| Виконання завдань для самостійної роботи | 5                                  | 1                 | 5                | 1                 | 5                | 1                 | 5                |
| Модульна контрольна робота               | 25                                 | 1                 | 25               | 1                 | 25               | 1                 | 25               |
| Разом                                    |                                    | -                 | 55               | -                 | 56               | -                 | 55               |
| Максимальна кількість балів              |                                    |                   |                  | 166:100 = 1,66    |                  |                   |                  |
| Розрахунок коефіцієнта                   |                                    |                   |                  | 1,66              |                  |                   |                  |

### 6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

| №                                                                                                             | Вид роботи                                                                                                                                                          | Кількість балів |     | Форми звітності         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-----|-------------------------|
|                                                                                                               |                                                                                                                                                                     | ДФН             | ЗФН |                         |
| Модуль 1. Прикладна лінгводидактика як галузь педагогічної науки в контексті завдань Нової української школи. |                                                                                                                                                                     |                 |     |                         |
| 1.                                                                                                            | Нормативно-правова основа професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури в контерсті ідей НУШ                                              | 5               |     | Доповідь з презентацією |
| Модуль 2. Модель розбудови освітнього процесу з урахуванням ідей Нової української школи.                     |                                                                                                                                                                     |                 |     |                         |
| 2.                                                                                                            | Форми професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури                                                                                       | 5               |     | Доповідь з презентацією |
| Модуль 3. Концепція Нової української школи й нова система вимірювання та оцінювання результатів навчання     |                                                                                                                                                                     |                 |     |                         |
| 3.                                                                                                            | Організаційно-методичне забезпечення (зміст, форми, методи, засоби, технології навчання тощо) професійної підготовки дошкільних педагогів в країнах Західної Європи | 5               |     | Доповідь з презентацією |
|                                                                                                               | Разом                                                                                                                                                               | 15              |     |                         |

### Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи

| Кількість балів | Критерії оцінювання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>5</b>        | Завдання виконано якісно, самостійно та своєчасно; зміст завдання розкритий у повному обсязі, доцільно обрані інформаційні джерела, дібрана інформація систематизована й проаналізована; аспірант виявив ініціативність у пошуку додаткових джерел інформації та креативність у розумінні й творчому використанні набутих знань та умінь |
| <b>4</b>        | Завдання виконано самостійно та своєчасно; зміст завдання загалом розкритий, однак включені матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми; виявлено схильності до системно-наукового аналізу, прагнення до творчого використання набутих знань та умінь, але просліджується наявність незначних помилок                      |
| <b>3</b>        | Завдання виконано не своєчасно, має місце порушення логіки й структури розробленого матеріалу; робота не містить авторської думки; в наявності суттєві помилки у виконанні завдання, проте аспірант спроможний усунути їх в освітній взаємодії з викладачем                                                                              |
| <b>0-2</b>      | Завдання виконано поверхово, фрагментарно, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення; виконання завдання несвоєчасне; не містить авторської думки                                                                                                                                                                      |

#### 6.4. Форми проведення модульного контролю

Модульний контроль здійснюється у формі виконання письмових робіт у Word Doc.

- 1) МКР 1 – розробити доповідь з мультимедійною презентацією на тему «Методичні орієнтири для вчителя української мови і літератури в контексті реалізації завдань компетентнісного та соціально-емоційного навчання учнів в Новій українській школі».
- 2) МКР 2 – розробити проєкт «Робочий зошит навчальних досягнень з української мови учнів 5-7 класів» (клас та два тематичні розділи модельної програми обирає аспірант самостійно). Примітка. Орієнтовна структура робочого зошита, в якій передбачено оцінювання чотирьох груп результатів: 1) уміння працювати з інформацією; 2) текстові вміння; 3) комунікативні вміння; 4) мовні вміння.
- 3) МКР 3 – підготувати анотацію за матеріалами змісту дисертаційної роботи, в якій зазначити: актуальність досліджуваної проблеми, мету, завдання, об'єкт, предмет, методи дослідження, теоретичні засади, практичну значущість, наукову новизну, стан розробленості проблеми, структуру роботи, апробацію, стислий опис роботи.
- 4) МКР 4 – підготувати статтю з теми дослідження до фахового видання.

| Підсумкова<br>кількість балів<br>(max – 25) | Критерії оцінювання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 20 - 25                                     | Виставляється за повний, глибокий, точний, логічно структурований зміст виконаного завдання, який свідчить про знання сутності понять змістових модулів дисципліни, аналітичні навички, характеризується нестандартністю, унікальністю, оригінальністю прикладів, грамотністю виконання щодо граматики, стилістики                                                                              |
| 15 - 19                                     | Виставляється за недостатньо повний, глибокий, точний, логічно структурований зміст виконаного завдання, який свідчить про недостатні знання сутності понять змістових модулів дисципліни, недостатні аналітичні навички, характеризується лише деякими авторськими думками й знахідками; наявністю певних помилок у галузях граматики, стилістики                                              |
| 10 - 14                                     | Виставляється за значну відсутність повноти, глибини, точності, логічної структурованості змісту виконаного завдання, який свідчить про значне нерозуміння сутності понять змістових модулів дисципліни, значні труднощі в аналітичній діяльності, про стандартність, відсутність авторської індивідуальності при виконанні завдання, наявність значних помилок у галузях граматики, стилістики |
| 0 - 9                                       | Виставляється за майже або відсутність змісту виконаного завдання, який свідчить про досить значне нерозуміння сутності понять змістових модулів дисципліни, неподоланні труднощі в аналітичній діяльності, про відсутність авторської індивідуальності при виконанні завдання, наявність досить значних помилок у галузях граматики, стилістики                                                |

### 6.5. Форми проведення семестрового контролю

Формою проведення семестрового контролю є **залік**, який проводиться за накопичувальною схемою балів впродовж семестру.

## Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Права громадян на освіту в межах законодавства України про освіту.
2. Професійна підготовка учителів української мови і літератури за Державним стандартом профільної освіти ).
3. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури відповідно до Концепції Нової української школи.
4. Стандарти вищої освіти України зі спеціальності 035 «Філологія».
5. Актуальність та сутність професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури.
6. Професійна компетентність майбутніх учителів української мови і літератури в сукупності її компонентів як результат їх професійної підготовки.
8. Особливості діагностики й становлення професійної компетентності фахівців освітньої галузі, вчителів української мови і літератури зокрема.
9. Фахова передвища освіта, вища освіта, освіта дорослих.
10. Міжгалузева інтеграція в змісті сучасної освіти — об'єктивна потреба часу й дієвий чинник формування академічної доброчесності здобувачів ЗЗСО, ЗВО.
11. Шляхи формування стійких умінь у здобувачів та засобами української мови.
12. Матриця соціально-емоційного й етичного навчання, її рівневі виміри (системний, соціальний, особистісний).
13. Прикладна лінгводидактика як галузь педагогічної науки в контексті завдань Нової української школи.
14. Навички XXI століття — пріоритети в сучасній українській освіті.
15. Компетентнісне та соціально-емоційне навчання в Новій українській школі.
16. Програми соціально-емоційного навчання в Україні.
17. Моделі розбудови освітнього процесу в Новій українській школі.
18. Соціально-емоційні навички як змістова домінанта у навчанні української мови сучасних здобувачів освіти різновікових груп.
19. Зміст, освітній процес, результати навчання в контексті завдань Нової української школи.
20. Пріоритетні напрями зорієнтованості сучасної мовної освіти: на способах мислення, інструментах для навчально-пізнавальної роботи, способах роботи, способах міжособистісної взаємодії, здатності жити в багатополлярному світі.
21. Складники Державного стандарту базової середньої освіти мовно-літературної освітньої галузі.
22. Мовні досягнення XXI століття. Сім навичок виживання людини в умовах

численних викликів і загроз.

23. Змістова спрямованість модельних програм і підручників української мови для учнів 5-7 класів.

24. Показники сформованості предметної та ключових компетентностей здобувачів освіти НУШ (результати внутрішнього розвитку).

25. Формальна освіта, неформальна освіта, інформальна освіта (самоосвіта).

26. Освіта осіб з особливими освітніми потребами на всіх рівнях освіти.

27. Заклади вищої педагогічної освіти різних форм власності.

28. Особливості організації освітнього процесу з підготовки майбутніх учителів української мови і літератури в закладах фахової передвищої та вищої освіти в період воєнного стану.

29. Забезпечення якості підготовки вчителів української мови і літератури в умовах війни в Україні.

30. Професійна підготовка вчителів української мови і літератури в умовах європейської освітньої інтеграції.

31. Європейська кваліфікаційна рамка як орієнтир якості професійної підготовки дошкільних педагогів у Західній Європі.

32. Сучасні концептуальні засади та наукові підходи до професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури в контексті ідей НУШ.

## 6.6. Шкала відповідності оцінок

| Рейтингова оцінка | Оцінка за стобальною шкалою | Значення оцінки                                                                                                                                                  |
|-------------------|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| A                 | 90-100 балів                | Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками                                                      |
| B                 | 82-89 балів                 | Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок                                                |
| C                 | 75-81 балів                 | Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок                                                                                       |
| D                 | 69-74 балів                 | Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності                        |
| E                 | 60-68 балів                 | Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)                                                                                                  |
| FX                | 35-59 балів                 | Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання |
| F                 | 1-34 балів                  | Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни                           |

## 7. Рекомендовані джерела

### Основна література:

1. Андрієць О.М. Текстоцентризм у розвитку дискурсної компетентності сучасного старшокласника /О.М. Андрієць // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка : Педагогічні науки. - 2019. - №3 (326) травень. - С.97-106.
2. Галаєвська Л. В. Роль інтерактивного навчання в розвитку комунікативної компетентності учнів / Л. В.Галаєвська // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка : Педагогічні науки. - 2019. - №3 (326) травень. - С. 126 - 134
3. Бондаренко Н.В. Компетентнізація шкільної освіти: українська версія *Science and society* (2019): 124-135.
4. Булах І. Є., Мруга М. Р. Створюємо якісний тест: Навч. посіб.— К.: Майстер;клас, — 2006 — 160 с.
5. Візія майбутнього освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/viziya> (дата звернення: 14.07.2023).
6. Горошкіна О.М., Караман С.О. Формування риторичної компетентності майбутніх учителів на міждисциплінарних засадах. Наукові інновації та передові технології. 2023. №4 (18). С.357-370.
7. Гнаткович Т., Котусенко О., Опачко О. (2022) Дорожня карта вчителя мовно-літературної галузі: інструментарії оцінювання, <http://zakinppo.org.ua>.
8. Голуб Н. Б., Горошкіна О. М. Концепція навчання української мови учнів ліцею / за заг. ред. д-ра пед. наук Н.Б. Голуб. К.: Педагогічна думка, 2019. 56 с.
9. Голуб Н. Концептуальні засади сучасної методики навчання української мови в загальноосвітній школі. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/187724163.pdf>
10. Голуб Н. Теоретико-методичні засади навчання риторики у вищих педагогічних навчальних закладах: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02. Київ, 2009. 505 с.
11. Голуб Н. Б., Новосьолова В. І., Шелехова Г. Т., Ярмолюк А. В. Навчання української мови учнів 5 класу на засадах компетентнісного підходу : посібник. Київ, 2017.
12. Гончаренко С.У. Етика науки та етичний кодекс ученого. *Шлях освіти*. 2011. № 3. С.2-8.
13. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця: ДОВ "Вінниця", 2008. 278с.
14. Гончаренко С.У. Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення Рівне: Волинські обереги, 2012. 192 с. ISBN 978-966-416-288-0
15. Горошкіна О.М., Шутова Л.І. Науковий текст: особливості мови і стилю: Навч. посіб. для аспірантів. Луганськ, 2013. 138 с.
16. Горошкіна О. Робота з текстом на уроках української мови: компетентнісний вимір. *Українська мова і література*. 2019. №6. С.2–5.
17. Горошкіна О. Формування предметної компетентності учнів ліцею на уроках української мови: практичний аспект. *Українська мова і література*. 2020. №1. С. 9–13.

18. Горошкіна, О.М., Бондаренко, Н.В., Попова, Л.О. (2020) Методика компетентісно орієнтованого навчання української мови учнів ліцею на рівні стандарту: методичний посібник. Київ: КОНВІ ПРІНТ.
19. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898> (дата звернення: 12.11.2021).
20. Дистанційне навчання в умовах карантину: досвід та перспективи. Аналітико-методичні матеріали / кол. автор. ; за заг. ред. О. М. Топузова; уклад. М. В. Головка. Київ : Педагогічна думка, 2021. 192 с.
21. Діагностичні тести з подолання освітніх втрат. Всеукраїнська школа онлайн <https://lms.e-school.net.ua>
22. Енциклопедія освіти / Національна академія педагогічних наук України; [гол. ред. В.Г. Кремень; заст. гол. ред. В. І. Луговий, О. М. Топузов; відп. наук. секр. С. О. Сисоєва]; 2-ге вид., допов. та перероб. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.
23. Європейська якість навчання для кращої успішності учнів : збірник завдань у форматі PISA для розвитку читацької грамотності учнів / уклад. Олена Локшина і Оксана Заболотна; за заг. ред. Олега Топузова ; НАПН України, Ін-т педагогіки НАПН України [Електронне видання]. – Київ : Пед. думка, 2022. – 89 с. DOI <https://doi.org/10.32405/978-966-644-607-0-2022-97>
24. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 12.11.2021).
25. Закон України «Про повну загальну середню освіту». Режим доступу: <https://osvita.ua/legislation/law/2232/>
26. Іващенко С. М. Формування компетентності “спілкування державною мовою” в умовах інтегрованого освітнього середовища. Українські студії в європейському контексті. 2020. №1. С. 289-294.
27. Караман С.О. Методика навчання української мови в гімназії: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. – К.: Ленвіт, 2000. – 272 с.
28. Караман С. О. Сучасні підходи до лінгводидактичної підготовки майбутнього вчителя-словесника. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету (філологічні науки)*. Ізмаїл, 2010. Вип. 29. С. 186–192.
29. Караман С. Упровадження педагогічних інновацій у теорію і практику професійної підготовки вчителя-словесника. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Львів, 2010. Вип. 50. С. 87–97.
30. Коваленко Л. Короткий тестологічний словник-довідник. Київ, Грамота, 2008. 160 с.
31. Концепція «Нова українська школа». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 12.11.2021).
32. Короткий тестологічний словник-довідник /Упоряд. Л.Т. Коваленко. — К.: Грамота, 2008. — 160 с. (Серія «Словник»). [http://www.znannya.org/?view=testology&fbclid=IwAR14qiLOhJ4xsKTHpu0Xraljbw12PQTV4e8Xt4\\_cDnTB81mqY8RuVv0UJl8](http://www.znannya.org/?view=testology&fbclid=IwAR14qiLOhJ4xsKTHpu0Xraljbw12PQTV4e8Xt4_cDnTB81mqY8RuVv0UJl8)

33. Котусенко О. Ю., Михайловська Н. А., Гнаткович Т. Д. Оцінювання навчальних досягнень учнів 5–9 (10–11) класів з української мови та літератури: Методичні рекомендації. – Ужгород: Гражда, 2018. – 96 с.
34. Кремень В. Людиноцентризм в освіті: філософія нових підходів Педагогіка і психологія професійної освіти. 2006. № 1. С.7-18.
35. Кучерук О. А., Магдич Т. П. Громадянська компетентність у методиці навчання української мови учнів старших класів: навчально-методичний посібник. Житомир: Вид-во ПП "Рута". 2022. 148 с.
36. Кучерук О. Формування риторичної компетентності старшокласників у процесі українськомовної освіти / Оксана Кучерук // Українська мова і література в школах України. – 2016. – № 1. – С. 9–14.
37. Кучерук, О. А., Магдич, Т. П. (2020) Використання електронних освітніх ресурсів для формування громадянської компетентності учнів ліцею на уроках української мови. Інформаційні технології і засоби навчання, 75 (1). pp. 115-126.
38. Лукіяничук І.В. Психолого-педагогічні особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі підготовки майбутніх учителів української мови. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки. 2022. Вип. 50. С. 171-179.
39. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців : монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2019. 356 с.
40. Омельчук С. Бути чесним у навчанні і науці: Експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 80 с.
41. Основи наукових досліджень у схемах і таблицях : навч. посіб. / О. П. Кириленко, В. В. Письменний. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 228 с.
42. Семеног О. Культура наукової української мови : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 216 с.
43. Симоненко Т. В Організація науково-дослідницької роботи майбутніх учителів-словесників у вищих навчальних закладів. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. 2010. № 22 (209). Ч.1. С. 79 – 85.
44. Сисоєва С.О., Кристочук Т.Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: Підручник Рівне: Волинські обереги, 2013. – 360 с.
45. Хриков Є.М. Методологія педагогічного дослідження: монографія. Харків: ФОП Панов А.М., 2017. 237 с.

#### **Додаткова література:**

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
2. Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (23–24 квітня 2020 року, м. Суми). Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. 191 с.
3. Караман, С., Горошкіна, О., Греб, М. & Горошкін, І. (2020) Функції QR-кодів у

- структурі підручника української мови. Інформаційні технології і засоби навчання, 4 (78), 31–46.
4. Караман, С., Горошкіна, О., Караман, О. & Попова, Л. (2018). Українська мова (профільний рівень): підруч. для 10 кл. закл. загал. серед. освіти. Харків: Вид-во «Ранок».
  5. Климова К. Засоби медіа-дидактики у площині навчання і самонавчання української мови майбутніх учителів. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*. Бердянськ, 2014. Вип. 2. С. 77–82.
  6. Нікітіна А. В. Педагогічний дискурс учителя-словесника: монографія. Київ: Ленвіт, 2013. 338 с.
  7. Пентилюк М. І. Когнітивно-комунікативна модель удосконалення професійної культуромовної компетентності студентів філологічного профілю. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна*. Острог, 2013. Вип. 40. С. 160–165.
  8. Попова Л. О. Інформаційно-комунікативні технології як ефективний засіб формування професійної компетентності студентів-майбутніх філологів. *Науковий вісник Донбасу. Педагогічні науки: електронне наукове фахове видання*, 2014. № 4 (28). URL: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN28/12.pdf>
  9. Методи математичної статистики в дослідженні проблем педагогіки і психології [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ukped.com/1169.html>
  10. Типологія помилок у науковому тексті : *Зб. наук. пр.* ; відп. ред. Т. В. Симоненко. Черкаси : Вид-во Черкас. нац. ун-ту ім. Б. Хмельницького, 2011. 118 с.
  11. Стандарт вищої освіти України. Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України 21.11.2019 р. № 1456. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/012-Doshk.osvita-bakalavr.28.07.pdf> (дата звернення: 09.01.2024).
  12. Стандарт вищої освіти України. Другий ( магістерський) рівень вищої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України 29.04.2020 р. № 572.

#### **Інтернет-ресурси:**

1. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380.  
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 09.01.2024).
2. Конституція України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 09.01.2024).
3. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341.

**ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
«НАУКОВИЙ СЕМІНАР «ПРИКЛАДНА ЛІНГВОДИДАКТИКА В  
КОНТЕКСТІ ІДЕЙ НУШ»  
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.**

**Прикладна лінгводидактика як галузь педагогічної науки в контексті  
завдань Нової української школи.**

**Семінарське заняття № 1**

**Тема 1:** Навички XXI століття — пріоритети в сучасній українській освіті.

**Теоретична частина.**

**Питання для обговорення**

1. Законодавство України про освіту.
2. Засади державної політики України у сфері освіти (Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», Концепція «Нова українська школа»).
3. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури в контексті ідей Нової української школи.
4. Стандарти вищої освіти України: перший (бакалаврський), другий (магістерський) рівні вищої освіти.
5. Проблематика наукових досліджень з теорії та методики навчання української мови, мовознавчих дисциплін, прикладної лінгводидактики зокрема. Критерії розвитку прикладної лінгводидактики

**Практична частина.**

Підготувати відео-презентацію з теми «Навички XXI століття — пріоритети в сучасній українській освіті».

**Рекомендовані джерела:**

**Основні:** 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 32, 31, 43.

**Додаткові:** 5, 6, 7, 9, 10.

**Інтернет-ресурси:** 1, 2, 3.

**Семінарське заняття № 2**

**Тема 2.** Компетентнісне та соціально-емоційне навчання в Новій українській школі.

**Теоретична частина.**

**Питання для обговорення**

1. Характеристика компетентнісного та соціально-емоційного навчання в Новій українській школі.
2. Соціально-емоційне навчання в Новій українській школі на засадах компетентнісного навчання.
3. Проєктивні методи. Експертні методи дослідження. Індивідуальна експертна оцінка. Метод узагальнення незалежних характеристик. Діагностувальні контрольні роботи, їх класифікація.

4. Констатувальний і формувальний етапи педагогічного експерименту. Оприлюднення результатів наукових досліджень: публікації статей у фахових виданнях, тез виступів на конференціях, семінарах, симпозіумах, нарадах, круглих столах тощо.

**Практична частина.**

1. Дослідити рівень та особливості розвитку одного зі складників професійної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури за спеціально розробленою діагностичною методикою.
2. Підготувати відео-презентацію з теми «Компетентнісне та соціально-емоційне навчання в Новій українській школі».

**Рекомендовані джерела:**

**Основні:** 2, 3, 4, 7, 8, 9, 12, 23, 24, 25, 28, 31, 43.

**Додаткові:** 5, 6, 7.

**Інтернет-ресурси:** 1, 2, 3.

**Семінарське заняття № 3**

**Тема 3.** Програми соціально-емоційного навчання в Україні.

**Теоретична частина.**

**Питання для обговорення**

1. Структура й обсяг програм соціально-емоційного навчання в контексті ідей Нової української школи.
2. Вимоги до змісту вступу у структуру програми.
3. Вимоги до розроблення змісту програми, списку використаних джерел і додатків.

**Практична частина.** Розробити методичні рекомендації для вчителів української мови і літератури щодо реалізації в освітню практику програм соціально-емоційного навчання в контексті ідей Нової української школи.

**Рекомендовані джерела:**

**Основні:** 1, 2, 5, 7, 8, 9, 12, 22, 23, 28, 31, 32.

**Додаткові:** 5, 6, 7.

**Інтернет-ресурси:** 1, 2, 3.

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.**

**Моделі розбудови освітнього процесу в Новій українській школі.**

**Семінарське заняття № 4**

**Тема 4:** Соціально-емоційні навички як змістова домінанта у навчанні

української мови сучасних здобувачів освіти різновікових груп.

**Теоретична частина.**

**Питання для обговорення**

1. Суб'єкти впровадження, об'єкти впровадження.
2. Сучасні здобувачі освіти різновікових груп.
3. Цільова група користувачів результатів дослідження. Етапи впровадження.
4. Документальне підтвердження достовірності впровадження результатів наукового дослідження.
5. Організація контролю за впровадженням результатів наукового дослідження.

**Практична частина.**

Підготувати відео-презентацію з теми «Соціально-емоційні навички як змістова домінанта у навчанні української мови сучасних здобувачів освіти різновікових груп».

**Рекомендовані джерела:**

**Основні:** 1, 2, 5, 8, 9, 11, 12, 22, 23, 24, 29, 31.

**Додаткові:** 5, 6, 7, 10, 11, 12.

**Інтернет-ресурси:** 1, 2, 3.

**Семінарське заняття № 5**

**Тема 5:** Зміст, освітній процес, результати навчання в контексті завдань Нової української школи.

**Теоретична частина.**

**Питання для обговорення**

1. Загальні питання методики навчання української мови як галузі сучасної педагогічної науки в контексті ідей Нової української школи.
2. Лінгводидактичні засади навчання української мови: закономірності, принципи, підходи, форми, методи.
3. Засоби, сучасні інноваційні технології навчання української мови.

**Практична частина.**

Підготувати відео-презентацію з теми «Зміст, освітній процес, результати навчання в контексті завдань Нової української школи».

**Рекомендовані джерела:**

**Основні:** 1, 2, 5, 7, 8, 9, 12, 24, 31, 37, 39.

**Додаткові:** 2, 3, 4, 5, 6, 7.

**Інтернет-ресурси:** 1, 2, 3

## **Семінарське заняття № 6**

**Тема 6:** Пріоритетні напрями зорієнтованості сучасної мовної освіти: на способах мислення, інструментах для навчально-пізнавальної роботи, способах роботи, способах міжособистісної взаємодії, здатності жити в багатополлярному світі.

**Теоретична частина.**

### **Питання для обговорення**

1. Система підготовки вчителів української мови і літератури в Україні в контексті завдань НУШ.
2. Пріоритетні напрями зорієнтованості сучасної мовної освіти в умовах воєнного стану держави.
3. Забезпечення якості підготовки майбутніх учителів української мови і літератури з урахуванням способів міжособистісної взаємодії, здатності жити в багатополлярному світі.
4. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури в умовах європейської освітньої інтеграції.

**Практична частина.**

Підготувати відео-презентацію з теми «Пріоритетні напрями зорієнтованості сучасної мовної освіти: на способах мислення, інструментах для навчально-пізнавальної роботи, способах роботи, способах міжособистісної взаємодії, здатності жити в багатополлярному світі».

**Рекомендовані джерела:**

**Основні:** 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 22, 23, 29, 30, 31, 34.

**Додаткові:** 3, 4, 5, 6, 7.

**Інтернет-ресурси:** 1, 2.

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.**

**Концепція Нової української школи й нова система вимірювання та оцінювання результатів навчання**

### **Семінарське заняття № 7**

**Тема 7:** Складники Державного стандарту базової середньої освіти мовно-літературної освітньої галузі. . Мовні досягнення ХХІ століття. Сім навичок виживання людини в умовах численних викликів і загроз.

**Теоретична частина.**

### **Питання для обговорення**

1. Права громадян на освіту в межах Конституції України. Законодавство України про освіту.
2. Засади державної політики України у сфері освіти (Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту»). Професійна підготовка докторів філософії (за Концепцією Нової української школи).
3. Стандарти вищої освіти України: перший (бакалаврський), другий (магістерський) рівні вищої освіти.

### **Практична частина.**

Підготувати відео-презентацію з теми «Складники Державного стандарту базової середньої освіти мовно-літературної освітньої галузі. . Мовні досягнення ХХІ століття. Сім навичок виживання людини в умовах численних викликів і загроз».

Рекомендовані джерела:

**Основні:** 1, 2, 5, 8, 9, 15, 17, 22, 31, 34.

**Додаткові:** 5, 6, 7, 8, 9, 10.

**Інтернет-ресурси:** 1, 2, 3.

## **Семінарське заняття № 8**

**Тема 8:** Змістова спрямованість модельних програм і підручників української мови для учнів 5-7 класів. Показники сформованості предметної та ключових компетентностей здобувачів освіти НУШ (результати внутрішнього розвитку).

### **Теоретична частина.**

#### **Питання для обговорення**

1. Аналіз змісту модельних програм і підручників української мови для учнів 5-7 класів. Тематичні і контрольні роботи.
2. Види оцінювання навчальних досягнень учнів Нової української школи.
3. Показники сформованості предметної та ключових компетентностей здобувачів освіти НУШ (результати внутрішнього розвитку).
4. Лист самооцінювання. Зошит моїх досягнень.

### **Практична частина.**

Підготувати відео-презентацію з теми «Змістова спрямованість модельних програм і підручників української мови для учнів 5-7 класів. Показники сформованості предметної та ключових компетентностей здобувачів освіти НУШ (результати внутрішнього розвитку)».

Рекомендовані джерела:

**Основні:** 1, 2, 5, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 22, 31, 43.

**Додаткові:** 5, 6, 7, 8, 9.

**Інтернет-ресурси:** 1, 2, 3.